

РЕЦЕНЗИЯ

От рецензент (име, академична длъжност и научна степен):

Проф. д-р Андрей Захариев от СА „Д. А. Ценов“

Научна специалност на рецензента:

„Финанси, парично обращение, кредит и застраховка” (Финанси)

Регистрация на рецензента в НАЦИД по реда на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ (Регистър на академичния състав и защитените дисертационни трудове в НАЦИД): от 01.12.2018 г.

Рецензиран автор на докторат:

Докторант Камелия Тодорова Пенкова

Наименование на дисертационния труд:

„Макроикономически ефекти на политиката на Китайската централна банка”

Звено, където докторанта е зачислен:

Катедра „Финанси” при УНСС – София

Научна специалност на докторанта и форма на обучение:

Докторантура в редовна форма, финансирана от държавата по докторска програма „Финанси, парично обращение, кредит и застраховка”, Професионално направление 3.8 Икономика към катедра „Финанси” на УНСС, съгласно заповед за зачисляване №1052/30.03.2018 г.

Научен ръководител на докторанта:

Проф. д-р Силвия Трифонова, катедра „Финанси” към Финансово-счетоводен факултет на УНСС

Основание за написване на рецензията:

Решение от заседание на Научно жури, проведено на 15.11.2023 г. и Заповед №3063/10.11.2023 г. на доц. д-р ик.н. Михаил Мусов, зам.-ректор по Научноизследователска дейност и международно сътрудничество на УНСС за състав на научно жури.

Нормативна уредба:

Настоящото становище е разработено в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България – ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ - ППЗРАСРБ и Правилника за учебната дейност в УНСС – част трета „Доктор“.

1. Информация за дисертанта

Докт. Пенкова е родена на 4 май 1993 год. В периода 2018-2023 е докторант в УНСС. Образованието си придобива както следва: Магистърска програма в спец. „Финанси“ в УНСС (2016-2017), Бакалавърска степен „Финанси“ в УНСС (2012-2016), Национална финансово-стопанска гимназия – София (2017-2012). От 2022 год. работи като финансов анализатор в Райвъл Еу. Носителка е на множество престижни награди и отличия. Владее Английски (С1). Научен ръководител е проф. д-р Силвия Трифонова.

2. Общо представяне на дисертационния труд

Настоящата рецензия е изготвена съобразно примерна структура на рецензия за придобиване на ОНС „Доктор“. Тя съответства на нормативните изисквания на Закона за развитието на академичния състав в РБългария, Правилника за прилагане на закона за развитието на академичния състав в РБългария и приложимата в УНСС вътрешна регулаторна уредба.

Рецензираният дисертационен труд на тема „Макроикономически ефекти на политиката на Китайската централна банка“.

Дисертационният труд се състои от 250 страници, в т.ч. увод, три глави, заключение, библиография, списъци на използваните съкращения, на фигурите и таблиците и приложения, свързани основно с работата по иконометричното моделиране. В изложението са представени 29 фигури и 10 таблици. Библиографията съдържа 210 източника, (включително книги, статии, периодични и непериодични статистически и други публикации, доклади и достъпни в интернет източници) от които 16 на български език и 194 на английски език. Приложенията са в обем на 52 страници. По темата на дисертационния труд са направени 5 публикации.

В структурно отношение, дисертационният труд следва класическата структура на увод, три глави и заключение, които са разработени, с цел изпълнение на поставените задачи.

Във въведението е обоснована актуалността на изследвания проблем, обоснована е неговата дисертационна основа. **Обект на изследване** в дисертационния труд е политиката на Китайската централна банка. **Предмет на изследване** в труда са макроикономическите ефекти, които се проявяват вследствие от проведената политика на Китайската централна банка.

Основната теза на изследването е „че съществува връзка между паричната политика, (описана чрез лихвения процент и паричния агрегат М2) и валутната политика, (описана чрез валутния курс) на Китайската централна банка и основни макроикономически показатели в лицето на инфлацията, заемите, износа и вноса на Китай“.

Изследователската теза е декомпозирана в следните работни **хипотези**:

Хипотеза 1: Паричната политика на КЦБ, проведена чрез паричния агрегат М2 и лихвения процент FR007, оказва влияние върху обема на заемите в Китай.

Хипотеза 2: Паричната политика на КЦБ, проведена чрез паричния агрегат М2 и лихвения процент FR007, оказва влияние върху инфлационното равнище в Китай.

Хипотеза 3: Валутният курс на ренминби оказва влияние върху нивото на износа в Китай.

Хипотеза 4: Валутният курс на ренминби оказва влияние върху нивото на вноса в Китай.

Чрез използването на емпирични иконометрични методи изследователската теза се потвърждава или се отхвърля.

Докт. Пенкова поставя за **цел** на дисертационния труд е да се направи анализ на макроикономическите ефекти на политиката на КЦБ, като стремежът е да се потвърди тезата, че съществува връзка между паричната и валутната политика на Китайската централна банка и инфлацията, заемите, износа и вноса на Китай“.

В дисертационния труд е поставено решаването на следните **задачи**:

- Да се изясни историческото развитие на КЦБ и да се очертае съвременното състояние на Централната банка;
- Да се проучи подробно паричната политика на КЦБ, като се изяснят нейната стратегия, оперативна рамка и канали на трансмисионен механизъм;
- Да се проучи подробно валутната политика и валутнокурсният режим на КЦБ, с изясняване на връзката между паричната и валутната политика на Централната банка;

- Да се направи преглед и сравнителен анализ на съществуващата до момента литература по темата на дисертационния труд, с прилагане и на критичен анализ;
- Да се направи емпиричен анализ на инструментариума на паричната политика на КЦБ в неговата структура и динамика, с проучване поведението на всеки един от инструментите на КЦБ;
- Да се направи иконометричен анализ на ефектите от паричната и валутната политика на КЦБ върху определени основни макроикономически показатели – инфлация, заеми, износ и внос на китайската икономика;
- Да се формулират изводи за теорията и практиката на базата на проведеното дисертационно изследване.

Представената за рецензиране дисертация изследва проблемите на ролята на Китайската централна банка върху макроикономиката на втората най-мощна държава в света, а от там и нейното глобално влияние. В трите глави последователно се изследва поставения проблем от теоретична и практико-приложна страна.

В увода се представят значимостта и актуалността на изследването, обектът, предметът, авторовата теза. Представени са основната цел на дисертационния труд и задачите за постигането ѝ, както и приложените изследователски методи и подходи.

В Първа глава се разглежда историческото развитие на КЦБ и нейното съвременно състояние. Акцентира се върху мястото, което КЦБ заема в китайската държавност. Изследват се паричната и валутната политика на КЦБ. Представени са вербално-графични модели за прилагани политики на регулации и таргети на КЦБ.

Във Втора глава се изследват трансмисията, връзка и възможните ефекти, които може да настъпят от провежданата парична и валутна политика на КЦБ. Направен е обстоен преглед на специализираната финансово-икономическа литература, посветена на ефектите на паричната политика върху икономиката на Китай.

В Трета глава е направено изследване на инструментите на КЦБ, като е анализирана тяхната структура и динамика. Определени са 14 индикатора за провеждане на иконометричното изследване. На тази база е извършена иконометрична оценка на ефектите от паричната и валутната политика върху избрани макроикономически показатели – инфлация, заеми, износ и внос на китайската икономика. За целта са разработени авторови иконометрични модели на базата на актуални данни за изследваните макроикономически променливи. Методологията на емпиричното изследване включва осем етапа.

В заключението са обобщени изводите от направеното изследване. Изведени са предложения за възможни решения на проблемите, пред които се изправя страната при своето интензивно икономическо развитие. С аргументи и научна методология се достига до решения на поставените задачи.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Поставените в дисертацията задачи се оценява като коректно изпълнени. Изведените в края на всяка част и в заключението обобщения и резултати могат да се определят като логични и научно аргументирани. Те потвърждават наличието на мотивирано насочван от научния си ръководител докторант, който прилага издържана и автентична методология с висока степен на иконометрична аналитичност, водеща до научни изводи и приноси.

4. Оценка на формулираните приноси и постигнати теоретични, теоретико-приложни и емпирични резултати

Заявените в автореферата приноси се оценяват като оригинални и научно издържани, както следва:

1. За първи път сред българската изследователска общност се прави подобно

задълбочено изследване на макроикономическите ефекти на политиката на Китайската централна банка. В България съществуват изследвания, свързани с китайската икономика, но те са ограничени, а такива, които в детайли да изследват паричната и валутната политика на КЦБ, изцяло липсват.

2. Обогаляване на съществуващата специализирана финансово-икономическа литература относно съвременното състояние, развитие и исторически особености на паричната и валутната политика на КЦБ, с формулирани важни изводи във връзка с настоящия паричен и валутнокурсен режим на Китай.

3. Систематизация и приложен сравнителен и критичен анализ на съществуващите специализирани научни изследвания във връзка с трансмисията на паричната политика на КЦБ, връзката между паричната и валутната политика на КЦБ и техните ефекти.

4. Приложен е емпиричен анализ на инструментариума на паричната политика на КЦБ в неговата структура и динамика, с детайлно проучване поведението на всеки един от инструментите на КЦБ в периода 2010-2021 г., с извеждане на важни обобщения за теорията и практиката.

5. Направена е иконометрична оценка на ефектите от прилаганата парична и валутна политика на КЦБ върху избрани макроикономически показатели – инфлация, заеми, износ и внос на Китай, на базата на разработени авторови иконометрични модели с използване на актуални данни, въз основа на които се формулират значими изводи както за теорията, така и за практиката.

6. Обогаляване на научните знания относно съвременните макроикономически ефекти на политиката на КЦБ и връзката между паричната и валутната политика на КЦБ с инфлацията, заемите, износа и вноса на китайската икономика..

Оценка на приносите и изследването: Авторката използва професионален научен подход за изследователските си хипотези. Класическата схема за структуриране на дисертацията е подкрепена със съвременна методология и актуална емпирика. Категорично са спазени правилата на научната етика, като е подписан и съответен документ за оригиналност. Налице е широка информираност за достиженията на научната мисъл в изследваната област. Използваните изследователски методи са на високо научно ниво. Оценката на установените научни приноси е категорично положителна. Заявените хипотези са коректно тествани, като първа и трета се потвърждават изцяло, четвърта се отхвърля, а втора се потвърждава частично. Чрез тяхното валидиране докт. Камелия Пенкова демонстрира качества и умения да систематизира, изследва, моделира, проблематизира и доказва. Професионалната подкрепа от научния ръководител проф. д-р Силвия Трифонова е видима на всеки етап от изследването.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

В подкрепа на дисертацията са представени пет публикации, вкл. изнесени на авторитетни научни форуми. Считаю, че те отразяват коректно научния потенциал на автора и подкрепят популяризирането сред научната и професионална общност на основните приноси и постижения в работата на докт. Камелия Пенкова. Постигнатата публичност на изследването чрез посочените пет публикации е представителна и води до натрупване на изискуемите по национално законодателство минимален обем точки за степента „доктор“.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът отговаря на изискванията за систематизирано изложение на основните постижения в дисертационния труд. Чрез него, в рамките на 60 страници, докт. Камелия Пенкова синтезира позитивните постижения на дисертационното изследване, осъществено с подкрепата на колектива на катедра „Финанси“ при УНСС.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Въпрос за уточняване в рамките на публичната защита:

Какъв е потенциала на китайския ренмимби да промени настоящата структура на международната валутна система, измествайки щатския долар и еврото от ролята им на основни резервни валути?

8. Заключение

Налице е **успешна докторантура** довела до **дисертабилно изследване с висока иконометрична сложност, публикации и научни изяви**. Подкрепата от научния ръководител е видима и позитивна във всички разрези и насоки.

Върху основата на всичко гореизложено, изразявам позитивно заключение – „ЗА“ присъждането на ОНС „доктор“ по икономика на докт. Камелия Пенкова от катедра „Финанси“ на УНСС.

12.12.2023 г.
Свищов

.....
/Проф. д-р Андрей Захариев/